

Yttrande:
2019-09-16

Dnr:
vårt dnr:
2019/60-810

Vår ref:
KD

Till

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Ert dnr: Fi2019/02211/S3

Remissyttrande

F-skattutredningens betänkande F-skattesystemet – en översyn (SOU 2019:31)

Med anledning av att Svenska Journalistförbundet beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade betänkande skulle vi vilja meddela följande.

Journalistförbundets inledande synpunkter

Journalistförbundet har valt att endast yttra sig över de delar i betänkandet som vi bedömt kan komma att ha störst betydelse för förbundets medlemmar.

I journalistbranschen förekommer s k falska företagare. Utredningen pekar på de stora skillnader som finns vad gäller skydd i arbetsrättslig lagstiftning och kollektivavtal om personer klassificeras som arbetstagare eller uppdragstagare. Då det föreligger fördelar för företag att anlita uppdragstagare som inte omfattas av skyddsregler så kan det finnas ett incitament för företeelsen med s k falska företagare. När en avtalsrelation ingås som i praktiken utgör ett s k falskt företagande är det inte fråga om två jämbördiga företag som kommer överens utan i praktiken har den ena parten en svagare ställning. Journalistförbundets uppfattning är att det ofta handlar om att personer vill fortsätta arbeta som journalister och att det möjliggörs genom att den enskilde ansöker om F-skatt men att avsikten inte är skattefusk och skatteundandragande.

Vi delar utredningens uppfattning om att F-skattesystemet kan påverka förekomsten av företeelsen av s k falskt företagande på svensk arbetsmarknad. Det är positivt om de skatterättsliga reglerna är utformade på sådant sätt att företeelsen av falskt företagande minskar. Det civilrättsliga arbetstagarbegreppet är tvingande. Det är därför av största vikt att Skatteverkets bedömning av om en person ska godkännas för F-skatt inte har någon avgörande betydelse för den helhetsbedömning som görs inom arbetsrätten vad gäller arbetstagarbegreppet. Det är därför bra att utredningen

framhåller att Skatteverkets bedömning inte är bindande vid det arbetsrättsliga ställningstagandet utan endast en omständighet som kan vägas in i helhetsbedömningen.

Kontroll och uppföljning

Utredningen har analyserat behovet av åtgärder för att underlätta och förbättra Skatteverkets uppföljning av företag som är godkända för F-skatt, t ex F-skatt på prov eller tidsbegränsade godkännanden för F-skatt. Utredningen har också tagit ställning till om näringsbegreppet ska ändras och t ex om det ska ställas krav på mer än en uppdragsgivare för att godkännas för F-skatt.

Utredningens förslag för att motverka att personer som inte uppfyller näringskriterierna är godkända för F-skatt är att Skatteverkets möjligheter till uppföljning bör underlättas och förbättras. Det är av oerhört stor vikt att det även fortsättningsvis är enkelt att ansöka om F-skatt och att systemet inte får uppfattas som så komplicerat att personer av det skälet avstår från att ansöka. Det är därför positivt att utredningen föreslår en ändring som inte försvårar möjligheterna att komma igång med näringsverksamhet utan att en kontroll ska ske i efterhand. Att kontrollen ska vara effektiv och i möjligaste mån kunna utföras automatiserat är mycket viktigt för att det ska få så lite negativ inverkan som möjligt för den enskilde.

Tidsbegränsade godkännanden

Att det ställs som krav från uppdragsgivare att uppdragstagaren innehar F-skatt som ett villkor för att få uppdraget förekommer. Förslaget om att det inte som villkor för F-skatt ska ställas krav på att näringsverksamhet redan bedrivs, utan att F-skatt även fortsatt ska kunna beviljas för sökande som avser att starta en näringsverksamhet inom tre månader, är bra då det i högre grad möjliggör start av egen verksamhet.

Utredningens föreslår en ny bestämmelse som innebär att ett godkännande för F-skatt kan tidsbegränsas om den sökande begär det, eller ännu inte bedriver men har för avsikt att bedriva näringsverksamhet. Förslaget har som utgångspunkt att bäst säkerställa att de som är godkända för F-skatt verkligen bedriver näringsverksamhet enligt kriterierna i 13 kap. 1§ inkomstskattelagen.

Att det införs en möjlighet att kunna ansöka om godkännande för F-skatt under en begränsad tid och att giltigheten upphör senast vid den tidpunkt som den sökande angivit är ett bra förslag och kan underlätta för personer som endast har ett tidsbegränsat uppdrag. Enligt förslaget ställs krav på en ny ansökan för att godkännandet ska förlängas. Möjligen skulle förfarandet kunna förenklas genom att den sökande endast meddelar Skatteverket att tiden ska förlängas med anledning av att verksamheten kommer bedrivas under ytterligare en tid.

För sökande som ännu inte bedriver näringsverksamhet men har för avsikt att göra det innebär utredningens förslag att ett godkännande för F-skatt kan tidsbegränsas. Har godkännandet för F-skatt tidsbegränsats så är förslaget att giltigheten för F-skatt upphör senast vid beslut om slutlig skatt det andra året efter det beskattningsår under vilket godkännande har medgivits. Enligt utredningen är det ett bättre sätt att säkerställa att Skatteverket kan kontrollera att en näringsverksamhet verkligen

har kommit igång än med dagens system där Skatteverket ska göra kontroller manuellt. Utredningen anser att förslaget kan motverka förekomsten av företelsen med s k falska företagare.

För att kunna utreda om kriterierna för näringsverksamhet verkligen är uppfyllda så är det svårt att förstå hur ett förslag om ett tidsbegränsat godkännande i sig skulle motverka falskt företaganden utan att en manuell bedömning av Skatteverket sker på samma sätt som måste göras idag. Vi ifrågasätter inte att det föreligger svårigheter för Skatteverket att redan vid ansökan om F-skatt kunna kontrollera att kriterierna för näringsverksamhet verkligen är uppfyllda men även med nuvarande reglering så är det inte något som hindrar att Skatteverket senare gör kontroller av att näringsverksamhet bedrivs. Det är dock svårt att förstå hur förutsättningarna för manuella kontroller kan förbättras och förenklas med förslaget, utom vad gäller att en tidsbegränsning innebär att en kontroll måste ske för att godkännandet ska förlängas tills vidare. När en person anlitas som s k falsk företagare ligger det sannolikt i båda parter, både den som anlitas och den som anlitar, intresse att upprätthålla en bild av att anlitaandet är korrekt. Den person som anlitas kanske vill upprätthålla bilden av ett korrekt anlitaande då det är en förutsättning för att få fortsätta arbeta. Den som anlitar kan ha ett intresse av att inte behöva tillämpa de skyddsregler som gäller för arbetstagare. Sannolikt krävs därför en mer omfattande kontroll för att kunna avgöra om kriterierna för näringsverksamhet verkligen är uppfyllda.

Förslaget om att en förlängning av godkännandet kan ske utan ny ansökan om det framgår att näringsverksamhet bedrivs är bra då det förhoppningsvis innebär mindre risk för en negativ påverkan på att verksamheten kan fortsätta bedrivas utan uppehåll.

Solidaritetsansvar

Utredningen har kommit fram till att ändringar av bestämmelser om solidaritetsansvar kräver ytterligare analys och föreslagit att dessa regler ska ses över i särskild ordning. Journalistförbundets uppfattning är att uppdragsgivare inte alltid ser sitt eget ansvar eller är beredda att ta eventuella konsekvenser som ett anlitaande av s k falska företagare kan innebära. Det förekommer att uppdragsgivare ställer som krav för att anlita en uppdragstagare att den senare förbinder sig att ta hela den ekonomiska risken i en situation där Skatteverket återkallar godkännandet för F-skatt.

Journalistförbundet utgår från att uppdragsgivares ansvar vid s k falskt företagande kommer ingå i en utredning om solidaritetsansvar men anser att det redan nu bör tydliggöras att uppdragsgivare inte kan undgå sitt ansvar och att Skatteverket tydligare informerar om vilka risker som finns för båda parter med s k falskt företagande.

Näringsbegreppet

Utredningen anser att, då ett godkännande för F-skatt endast är en omständighet som ska beaktas vid en arbetsrättslig prövning men som inte ensamt ska ha någon avgörande betydelse, skäl inte föreligger för att ändra den nuvarande utformningen av näringsbegreppet i 13 kap. 1§ inkomstskattelagen på grund av arbetsrättsliga överväganden.

Utredningens uppfattning är att orsaken till företelsen med s k falskt företagande är att sökande kan godkännas för F-skatt redan innan näringsverksamheten har startats. Vi ifrågasätter inte

utredningens uppfattning att det inte är möjligt för Skatteverket att vid tidpunkten för godkännandet kunna kontrollera att näringsverksamhet kommer bedrivas men vår bedömning är att andra faktorer kan ha större påverkan på företeelsen som sådan.

Förekomsten av s k falska företagare är väldigt svår att mäta och kvantifiera. Utredningen har endast kunnat utgå från olika uppskattningar av antalet och det inte möjligt att mäta om antalet ökat eller minskat. Därmed finns det svårigheter att faktiskt visa vilka faktorer som har betydelse för företeelsen och om tidigare förändringar i lagstiftningen haft påverkan på antalet s k falska företagare. Utredningen har kommit till slutsatsen att det inte är tolkningen av näringsbegreppet som påverkar företeelsen och att ett krav på fler uppdragsgivare vid den skatterättsliga bedömningen inte är lösningen på problemet. Istället har utredningen föreslagit ett system med bättre uppföljning.

Bättre uppföljning kan innebära att de som inte uppfyller näringskriterierna inte godkänns för F-skatt men vi ifrågasätter om detta kommer få en effekt som innebär att falskt företagande minskar. Journalistförbundet menar att den regeländring som genomfördes 2009 och som innebär att partsavsikten ska ha större betydelse vid prövningen för F-skatt än antalet uppdragsgivare kan ha betydelse för företeelsen. Därför beklagar Journalistförbundet att utredningen inte valt att närmare försöka utreda vilka effekter krav på fler uppdragsgivare skulle kunna ha på s k falskt företagande och att man valt att inte föreslå några ändringar av näringsbegreppet i 13 kap 1§ inkomstskattelagen.

Med vänlig hälsning

*Ulrika Hyllert
Journalistförbundet*